

skulde have Lovgivningsmagtens Bevilling dertil. Disse 10 Kreditforeninger, som vi have, have nu efter de sidst foreliggende Regnskaber i alt et Medlemsantal af 74,238 med 490 Millioner Kroners Udlaan. Den ældste af disse er den nørrejdste Landejendoms-Kreditforening, der fik sine Statutter approberede den 1ste December 1851. Den har siden den Tid udlaant 118 Millioner Kroner til 12,355 Medlemmer. Den næstældste er „Distrikternes Kreditforening“, der har faaet sine Statutter approberede den 6te December 1851. Denne viser efter sidste Regnskab et Udlaan af 173,29 Millioner til 16,505 Medlemmer. Den 3dje Kreditforening, der oprettedes, var „Den nørrejdste Kreditforening for Købstæder“, hvis Statutter approberedes den 19de November 1852, men den maatte stanse sine Udlaan i 1861 efter at have udlaant 8,25 Millioner med 1,476 Laanere. Senere saa vi i 1860 oprettet tvende Kreditforeninger, nemlig „Thens Stifts Kreditforening“, hvis Statutter approberedes den 20de Marts 1860, og som efter det sidst afslagte Regnskab har udlaant 12,92 Millioner Kroner mod 2,140 Panter. Dernæst saa vi „Den vest- og sønderjydste Kreditforening“ oprettet, hvis Statutter approberedes den 15de December 1860. Den havde efter det sidst afslagte Regnskab udlaant 53,9 Millioner Kroner mod 9,083 Panter. Men saa, efter at disse 5 Kreditforeninger ere oprettede i 1860, som det altjaa til et Vendepunkt i Kreditforeningernes Historie. Disse Kreditforeninger, der den Gang havde bestaaet i ca. 9 Aar, havde et samlet Udlaan af 45,334 Millioner Kroner og havde 6,115 Medlemmer. — Det er for Næsten interessant at se, hvorledes disse Kreditforeninger ereagne til hvert Aaar. For Eksempel i 1860 var der 9,227 Medlemmer og et Udlaan af 67 Millioner Kroner. I 1870 havde de 22,399 Medlemmer og 190,276 Millioner Kroner, og i det sidste Aaar er det særlig taget til, idet der i 1890 var 67,523 Medlemmer med Laan til et Beløb af 444 Millioner Kroner; altsaa i det sidste Aaar er Antallet af Medlemmer fordoblet 3 Gange og Udlaansbeløbet $2\frac{1}{2}$ Gang. Men det Vendepunkt i 1861, som jeg omtalte, kom deraf, at man begyndte at blive noget betænkelig ved at oprette saa mange Kreditforeninger, da man saa, at „Den nørrejdste Købstadkreditforening“ stod paa Randen af en Fallit, eller dog maatte stanse sine Udbetalinger. Da var det, at den administrerende Direktør for Kreditforeningen for nørrejdste Landejendomme, Landsstingets daværende Formand, Bruun, indbragte et Lovforslag i

1860 i Landstinget, gaaende ud paa, at der maatte gives Lov til at opnaa forskellige Serier i Kreditforeningerne, idet det viste sig, at Reserveresondens Stigen kom særlig de yngre Medlemmer til Gode paa de ældre Medlemmers Beføstning, og hvis man ikke tog en Afslutning af Regnskaberne, kom de yngre Medlemmer til at lukrere paa de ældres Beføstning. Det var noget, man alle vare enige om, men da det kom til Behandling i Rigsdagen, kom daværende Indenrigsminister Mourad særlig frem med Betæneligheder imod at oprette flere Kreditforeninger. Han stillede derfor en Endring, som blev sat ind i Loven, om at for Fremtiden maatte ingen Kreditforening oprettes uden ved Lov. Man satte dernæst den Bestemmelse ind i Loven, at Kreditforeningerne maatte oprette forskellige Serier, men disse maatte ikke have fælles Ansvarlighed, enhver af dem skulde have sit særlige solidariske Ansvar, og ingen Serie maatte afsluttes, naar den ikke havde haft 3 Mill. Rigsdalers Udlaan. Da Forslaget kom til Folketinget, er det især Tjæberning, som fremhæver, at Lovgivningsmagten og Staten have Forpligtelse til at se efter, at Landets Kredit opretholdes ved at passe paa, at man ikke faar for mange Kreditforeninger, saa at det kommer til Konkurrence imellem dem; at man faar Taksationsmænd, der ikke taksere for højt, og at ikke de forskellige Foreninger konkurrere med hinanden, ved at den ene hyder højere Laan end den anden, hvorved Landets Kredit kunde svækkes. Derved faar man da som sagt denne Lov af 19de Februar 1861. Siden den Tid have vi ganske vist faaet oprettet 5 Kreditforeninger; men man har været sig for at oprette Konkurrenceforeninger, idet man egentlig nærmest har oprettet Kreditforeninger enten for forskellige Arter af Ejendomme eller Ejendomme, som ikke tidligere saa godt kunde komme ind. Man fik saa ved Loven af 9de Februar 1866 oprettet en Kreditkasse for Landejendomme, idet man gik ud fra, at der var en Trang til Stede hos Befolkningen til at faa en Kreditforening for Landbygninger alene for sig, saaledes at man ikke fik Købstæderne med. Det havde f. Eks. vist sig, at Distrikternes Kreditforening havde haft en Del Tab i sin første Serie. — f. Eks. i Helsingør ved Drejundstoldens Ophevelse i 1857, — af en Del Bygninger, der af den Grund bleve ringere i Værdi. Ligeledes tabtes der i Korsør paa Grund af Banegaardens Flytning. Der var kommen Spørgsmaal op, som gjorde, at man mente, at det kunde være heldigt, at man fik en